

DE HOGESCHOOIDOCENT IS EEN ARTIEST

DOOR ED DE JONGE

Zoals bekend is het maatschappelijk aanzien van docenten in de naoorlogse periode sterk gedaald. Dat een docent een tijdje geleden werd gearresteerd omdat hij een vechtende leerling eigenhandig buiten het klaslokaal had gezet, lijkt een voorlopig dieptepunt, hoewel de publieke verontwaardiging hierover hoopvol kan stemmen. Toch is de hedendaagse onderwaardering van de deskundigheid van de docent een fundamenteeler probleem.

Merkwaardig genoeg tref je deze onderschatting van onderwijsexpertise regelmatig aan binnen onderwijsinstellingen en ook bij docenten zelf. (Ik heb het natuurlijk niet over Hogeschool Utrecht en haar medewerkers maar spreek enkel over de boze buitenwereld.) Bijvoorbeeld wanneer docenten op onge nuanceserde wijze stelling nemen (voor of tegen, dat maakt niet uit) in de brede maatschappelijke discussie over het zogenoemde nieuwe leren zonder daarbij de moeite te nemen zich te verhouden tot wetenschappelijke inzichten in leerprocessen. Of wanneer de zieke docent X door een willekeurige docent Y wordt vervangen enkel om een gat in het

rooster te dichten. Om nog maar te zwijgen van de tsunami aan onbevoegde docenten die vanwege gebrek aan gekwalificeerd personeel het voortgezet onderwijs dreigt te overspoelen. En wat te denken van beginnende PABO-studenten die dolblij zijn omdat ze met de hakken over de sloot een rekentoets hebben gehaald – op het niveau van groep 8 van de basisschool?

Een hogeschooldocent, om ons daartoe te beperken, lijkt in zijn deskundigheid op de artiest die vele bordjes tegelijk in de lucht moet houden. Zijn expertise berust op vijf hoofdpijlers (naast meerdere nevenpijlers): vakgebied, beroepsdomein, beroepspraktijk, praktijkonderzoek en leerproces. Om te beginnen beheersen bekwame hogeschooldocenten hun eigen vakgebied uiteraard op het niveau van *the state of the art*. Ze moeten echter ook goed op de hoogte zijn van het beroepsdomein en van de beroepspraktijk die in de opleiding centraal staat. Deze drie pijlers kunnen behoorlijk van elkaar verschillen; een jurist kan bijvoorbeeld doceren aan een opleiding voor maatschappelijk werkers, die op hun beurt weer in de

gezondheidszorg werkzaam kunnen zijn. Deze drie pijlers berusten dan ook op een solide sociaal-maatschappelijk fundament van regionale, nationale en globale oriëntatie. Vanwege de dynamiek in de hedendaagse samenleving zijn ze tevens bedreven in praktijkonderzoek, de vierde pijler. Bovendien zijn goede docenten experts in individuele en collectieve leerprocessen. De expertise van de hogeschooldocent is dus altijd een complexe synthese van (ten minste) vijf verschillende terreinen van deskundigheid.

Wanneer wij (onderwijsinstellingen en haar medewerkers) de expertise van docenten weer eens werkelijk serieus gaan nemen, misschien dat we anderen dan kunnen overhalen dat ook te doen. Dat zou een goede aanzet zijn tot herstel van het publieke vertrouwen in en het maatschappelijk aanzien van dit waardevolle beroep.

Ed de Jonge verricht promotieonderzoek naar beelden van de professional binnen het lectoraat Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening van de FMR.